

21 לנובמבר, 2011

לכבוד:
השרה אורית נוקד
משרד החקלאות

הנדון: מירוצי סוסים למטרות הימורים בישראל

כבוד השרה,

עמותת "הכל חי" והארגונים החתומים מטה, מתנגדים נחרצות לקידום "הצעת חוק – מרוצי סוסים" ובניית היפודרום בישראל.

תכנית זו נתונה במחלוקת ציבורית קשה וקמו לה מתנגדים רבים, חלקם מטעמים של הגנה על שלומם של בעלי חיים, חלקם בעקבות ההשלכות החברתיות הקשות של תעשייה זו וחלקם בעקבות ההשלכות הסביבתיות של בניית היפודרום.

השימוש בבעלי חיים למטרות הימורים אינו מוסרי ביסודו. הוא יוצר ניצול והתעללות, והופך את בעל החיים למכונה הנדחקת עד לקצה גבול יכולתה, בכל דרך אפשרית. כל קיומו של בעל החיים המנוצל לצורך הימורים, תלוי אך ורק ביכולתו לנצח ובשאלה האם יהיה רווחי או לא.

המראות הבלתי נמנעים של סוסי מרוץ מפורסמים, שמתמוטטים ומומטים על המסלול, יוצרים ברחבי העולם לחץ ציבורי ותקשורתי על הרגולטור ועל אנשי התעשייה, אשר מערער קשות את התדמית ה"זוהרת" של התעשייה, שאפיינה אותה לאורך שנים רבות, מטעמי בורות וחוסר ידע. מחקר חדש מאוגוסט 2011 שבוצע ע"י מועדון הרוכבים (הג'וקי קלאב) האמריקני קבע, כי אחת הסיבות לירידה המשמעותית בהימורים, היא המוניטין הגרוע של התעשייה. לפי המחקר, ירדה כמות ההימורים בשנים האחרונות ב-37% וכמות המבקרים במרוצים ירדה ב-30%. רק 22% הביעו דעה חיובית על מרוצי הסוסים, להבדיל מהפופולריות העצומה לה זכה הקזינו. אם תימשך המגמה, נקבע במחקר, ייאבדו בעלי סוסים 50% מהכנסתם וכמות המהמרים תרד משמעותית כל שנה.

סוס מרוץ מהווה עבור בעליו סמל סטטוס בלבד. הבעלים אינו רואה אותו, אלא במרוצים, וגורלו של הסוס תלוי במאמן ובאלו המכינים אותו למרוץ. לכולם אינטרס כלכלי בניצחון ולכולם פרקטיקות משותפות של דחיקת הסוס אל מעבר לגבול היכולת הפיזית שלו. רק מעטים מהסוסים מחזירים את עלויות האימון שלהם ולעובדה חשובה זו יש השפעה ישירה על רמת הטיפול הרפואי בסוסים והשמירה על רווחתם בכלל.

להלן מס' השלכות המעידות על הניצול וההתעללות שבתעשייה:

- אלפי סוסים נולדים באינפלציית ההרבעות, רק מעטים מהם ישתתפו בתחרויות. גם ד"ר מרדכי קדמון, כתב בחוות דעתו, שכדי לתחזק כמות מינימלית של 2000 סוסי מרוץ שמחזיקה מסלול אחד, יש צורך במעטפת של 7000 סוסים נוספים בישראל. "האקסטרויות" הללו, בשל בעיית ריבוי יתר של סוסים, יעברו, כמו בכל העולם, מיד ליד ויגיעו, במסלול של הזנחה וסבל, למשחטות לא חוקיות בישראל ובמדינות הסובבות אותה. זהו גם גורלם של סוסי המרוץ שנפצעו פציעות בלתי הפיכות ונוצלו עד תום, לרוב לאחר 3 שנות ריצה, ובהיותם בני 5-6 בלבד, בעוד שסוס גזעי אחר חי 25 שנים לפחות. ריבוי יתר של סוסים הוא תופעה כלל עולמית שגם ישראל החלה להתמודד איתה. "הפיתרון" היחיד שמצאו עד כה מדינות העולם לתופעה זו הוא שחיטה. גם אצלנו ייפלטו מהתעשייה אלפי סוסים, שלא יימצאו להם פתרון. "הקרן לרווחת הסוס", המתוארת בהצעת החוק, תטפל במספר זעום של סוסים, והיתר יישחטו או יזנחו בדרך אחרת (כידוע, בישראל כיום יש כבר יותר מ-40,000 סוסים ולא נותרו שטחי מרעה לא מנוצלים). באנגליה חשף "הגרדיאן" כי "הקרן לרווחת הסוס" האנגלית מטפלת ב-90 סוסים בלבד. בארה"ב, חשף "הניו יורק טיימס" תמונות של סוסי מרוץ לשעבר, רזים

כשליד, בגלל קשיים תקציביים של הארגון האמור לטפל בהם. רשת HBO הקדישה תכנית מיוחדת לשחיתת סוסי המרוץ בארה"ב.

- **כבר בגיל שנתיים, הגיל בו עצמותיהם עדיין רכות, עוברים הסייחים אימונים מפרכים ומשתתפים במרוצים בהם נדרשת מהם רמת מאמץ לא טבעי, שגורמת לפציעות בלתי הפיכות.** בשימוע שנערך בנושא בקונגרס האמריקני ב-2008, העידה אחת הוטרינריות מהתעשייה, שהטיפול בפציעות כושל עד כדי כך שכל 3 חודשים עוזבים את התעשייה 20% מסוסי המרוץ בארה"ב. וטרינרית סוסי המרוץ הידועה פטרישיה הוגן, כתבה במאמר אחר שסוסים רבים יוצאים מן התעשייה במצב רע "כ", שאפילו אימוצם כחיית מחמד אינו אפשרי. בסקר שנערך ע"י Associated Press התגלה כי בכל שנה מתים בארה"ב 1000 סוסים על המסלול בלבד (לא כולל מיתות באימונים או משום שהסוסים הפכו לא רווחיים). באנגליה החל ארגון בעלי החיים Animal Aid בתיעוד מפורט אחר סוסים שהתמוטטו והומתו על המסלול באנגליה. רשימת הסוסים המתים מתארכת כל שבוע ונכון להיום (20.11.2011) עומדת על 753 סוסים מאז 13.3.2007. גם הצעת החוק אצלנו צופה מלכתחילה את פגיעתם של סוסים ואף את מותם (סעיפים 36-37 להצעת החוק) וספק רב אם יש עוד ענפי ספורט, המותרים מתוך ידיעה מראש על מותו של בעל החיים המתחרה. הרי מדוע אם כך לא להתיר קרבות כלבים ותרנגולים?
- **הסוסים מסוממים בממריצים לשיפור הביצועים או במשככי כאבים בכדי לגרום להם לרוץ על אף הכאב.** רוב בדיקות הסמים נערכות בדיעבד (לאחר המרוץ) ולאחר שהסוס כבר הוכרז בציבור כזוכה והמהמר קיבל את כספי זכייתו. ישנם חומרים מותרים לשימוש, ישנן כמויות מותרות לשימוש, עלות הבדיקות גבוהה והסנקציות לא יעילות. מסוכנים במיוחד הם משככי הכאבים איתם יכול הסוס לרוץ עד להתמוטטות ומוות. בעיה נפוצה נוספת היא "סימום הפוך" שמאט את הסוס וגורם להטיית תוצאות (כגון שימוש באנטיביוטיקה, הרדמת רצועות ועוד). המאבק בסימום הסוסים נדון לכישלון וגם ההשקעה הכספית בניסיון למנוע את התופעה, לא תועיל. גם אם ייאסר חומר אחד, מיד יגיע חומר אחר. גם אם בדיקה תעלה סימום אסור, מיד תימצא הדרך להסתיר אותו.
- **סוסי מרוץ הם החיה היחידה בעולם מלבד שוורים שניתן להכות בפומבי למטרות "בידור" ו"ספורט".** הם מוצלפים עשרות פעמים במהלך מרוץ, המוצלפים ביותר הם הסוסים המותשים שאיבדו את הסיכוי לנצח. ע"פ ארגון Animal Aid הבריטי, הופרו בשנת 2010 התקנות המגבילות הצלפות 887 (!) פעם, בשל הסנקציות הלא יעילות בתעשייה.
- **סוסי המרוץ סובלים מבעיות בריאותיות רבות, כדוגמת דימום בריאות כתוצאה מהמאמץ המוגזם, כיבי קיבה כרוניים והתקפי לב.**

בכל המדינות, בהן מתקיימים מרוצי סוסים למטרות הימורים, מתפתחות ומערביות ככל שיהיו, הפסידה הרגולציה לטובת האינטרס הכלכלי של אנשי התעשייה להחזיר את השקעתם ולהרוויח. מדינות המערב משקיעות מזה שנים כסף רב, כוח אדם וחקיקה בניסיון לעצור את האכזריות שחלחלה והשתלטה על מרוצי הסוסים, אולם אין מדינה שהצליחה להבטיח את רווחתם של סוסי המרוץ.

לפיכך, ולאור כל האמור לעיל, מהווה הצעת החוק הפרה חסרת תקדים של חוק צער בעלי חיים, הקובע כי "לא יענה אדם בעל חיים, לא יתאכזר אליו ולא יתעלל בו בדרך כלשהי" (סעיף 2(א)), וכי "לא יעביד אדם בעל חיים עד כדי אפיקת כוחות" (סעיף 3(ב)). סעיפים אלו של החוק יוותרו כסיסמאות ריקות מתוכן למול סוסים מוכים שיתמוטטו על המסלול בישראל, ואם יחליט משרד החקלאות להחריג את סוסי המרוץ מן החוק, הרי שלראשונה יותר דמם של בעלי חיים למטרות הימורים ובידור.

גם ההשלכות החברתיות של התכנית קשות. תעשיית מרוצי הסוסים מהווה כר פורה לגורמים עבריינים, המוצאים בה טווח פעולה רחב למעשי רמייה ולהטיית תוצאות בקלות בלתי נסבלת. ההטייה יכולה להיעשות ע"י בעל הסוס, הרוכב, המאמן, הוטרינר או ע"י מטפלים אחרים בסוס. פיקוח, הדוק ככל שיהיה, לא יוכלו למנוע פשיעה שכזו והשליטה של

משפחות פשע בתחום היא צפויה ובלתי נמנעת. כאן, ויותר מבכל ענף הימורים אחר, הפשיעה והאלימות ימצאו מקומם בקלות ובחסות המדינה.

פיתוחה ועידודה של תת-תרבות ההימורים, יוביל חלק ניכר מהציבור הרחב, אשר אינו בהכרח בעל ממון, להמר בשארית כספו על הסוס "הנכון" ובכך להחריף את מצבו הכלכלי. על המדינה לפתח מקורות מימון בדרכים אחרות ולא על גבם של מכורים להימורים. עובדה היא כי על בסיס טענות אלו שללה המדינה את האפשרות להכניס לחוק משחקי הימורים אחרים, כדוגמת משחק הפוקר או בתי קזינו. אז, מדוע אם כן, הימורים על מרוצי סוסים הם כן לגיטימיים? גם הטענה כי הצעת החוק נלחמת בהימורים הבלתי חוקיים בישראל משוללת כל יסוד של אמינות, שהרי לא ייתכן שהמלחמה במשהו בלתי חוקי, תהיה להעניק לו גושפנקא חוקית.

לא בכדי הוציא הרב הראשי לישראל, שלמה עמר, פסק הלכה השולל באופן חד משמעי את קיומם של מרוצי סוסים בישראל: "...לבל יסייע במרוצי-הסוסים לא בעצם כינונם ולא בצפייה בהם, הן משום צער בעלי חיים, הן משום מושב לצים והן משום משחק בקוביא".

כבוד השרה, לאזרחי ישראל אין קשר תרבותי לתעשייה זו והאזרח הפשוט לא רוצה לראות את האיוולת הזו כאן. אל תאפשרי הימורים על בעלי חיים בכלל ועל סוסים בפרט. הימורים על בעלי חיים יוצרים התעללות.

ועל כך באנו על החתום:

עו"ד טל סהר, מנהלת מקצועית "הכל חי"

ההתאחדות הישראלית של הארגונים להגנת בעלי-חיים ע.ר.
76383 רחובות 3746, ת.ד. // www.noah.org.il // noah.animals@gmail.com

אלה אבין, מזכ"ל ארגון "נח"

יעל ארקין, מנכ"ל "תנו לחיות לחיות"

רותם אייל, חברת ועד "אנונימוס"

אגודת צער בעלי חיים בישראל - תל אביב ע"ר הילמה שמושקוביץ, יו"ר אגודת צער בעלי חיים בישראל

מיקי כספי, מנכ"ל "א.א.א. חיות" א.א.א. חיות למען בעלי חיים (ער')

עמותה לשיקום חיות גדולות

יצחק דגני-פיש, יו"ר העמותה לשיקום חיות גדולות

לעזרת ילדים נכים ומוגבלים
חיות דגני, ראשון לציון

יהודה שיון, יו"ר ארגון "בחמלה"- חרדים מתנדבים למען חיות

עדי וינטר, מנהלת האגודה הישראלית נגד ניסויים בבעלי חיים

ענת רפואה, מנהלת עמותת "מאחורי דלתות המעבדה"

דורון ברנר, יו"ר עמותת "משמר בעלי החיים"

ורדה לינט, יו"ר אגודת צער בעלי חיים ירושלים, JSPCA

גיין הלוי, יו"ר הקואליציה נגד פרוות

מיכל צוייג, יו"ר (מתנדבת) הרצליה אוהבת חיות

אגודת צער בעלי חיים חיפה
HAIFA SOCIETY FOR THE PREVENTION OF CRUELTY TO ANIMALS (S.P.C.A)

Registered Charity 58-000-434-9
עמותה רשומה 58-000-434-9
ת.ד. 10076 ספרד חיפה 26110 HAIFA BAY טל. 04-8729696 טל.פקס 04-8421717
www.haifa-sPCA.org.il e-mail: hspca@netvision.net.il

שאול לפיד, מנהל אגודת צער בעלי חיים חיפה

מיכל שרבק, "תנו לחיות לחיות, חיפה"

רחל סליט, יו"ר עמותת "ח.ב.ר."

גלילה אבן חן, יו"ר עמותת "חברים לחיים"

אורי פאר, מנהל עמותת "גירגורים"

שחרור בעלי-חיים ישראל בן בראון, דובר וחבר ועד עמותת שב"

רונית רמז, יו"ר עמותת "כפר סבא (ורעננה) אוהבת חיות"

חיה דינסקי, יו"ר עמותת "הצלת חיות אשקלון"

רחובות אוהבת חיות

נעמי אייל, יו"ר עמותת "רחובות אוהבת חיות"

שלמה גולדוואסר, יו"ר עמותת "נהריה אוהבת חיות"

משה רוזנבלום, יו"ר עמותת "גלבוע אוהבת חיות"

ורד ברוך, מנכ"ל עמותת "חדרה אוהבת חיות"

ראשון אוהבת חיות
ע"ר 580394146

עופרה רוזנשטיין, ראשון אוהבת חיות

נטע דר, "הכלבים שבצל"

באר שבע אוהבת חיות
העמותה לטובת בעלי חיים בבאר שבע ובסביבתה
www.b7a.com
0524377998

פיאן אפרגן, יו"ר "באר-שבע אוהבת חיות"